

Facultade de Belas Artes

Localización e contacto

Facultade de Belas Artes de Pontevedra

R/ Maestranza, 2
36002 Pontevedra

986 80 18 00

bbaa@uvigo.es

belasartes.uvigo.es

Equipo decanal

Decana

Silvia García Gonzalez
silviagarcia@uvigo.es

Vicedecana de organización académica

Susana Cendán Caaveiro
scendan@uvigo.es

Vicedecano de relacións internacionais

Carlos Tejo Veloso
internacional.bbaa@uvigo.es

Vicedecano de Imaxe e Calidade

Marcos Dopico Castro
mdopico@uvigo.es

Secretaría académica

Ana María Suárez Mariño
sacba@uvigo.es

Secretaría do Decanato

Maximino Villaverde Rodríguez
sdfba@uvigo.es

Secretaría de alumnado

Xefa de administración

María del Pilar Lores Baena

Posto Base

Alberto Mariño García

Teléfono: 986801805

Fax: 986801883
secfba@uvigo.es

Horario de atención ó público: de 9:00 a 14:00 h

Biblioteca

Biblioteca da Facultade de Belas Artes

A Biblioteca de Belas Artes forma parte do conxunto da Biblioteca Universitaria de Vigo (BUV) polo que se rexerá polo Regulamento da BUV aprobado en Xunta de Goberno o 27 de febreiro de 2002 e pola Normativa de Préstamo.

Fondos

A Biblioteca de Belas Artes conta con trinta e oito títulos de publicacións periódicas e dezanove mil títulos de monografías, a maioría de acceso directo na sala.

Servizos

Lectura en sala.

Préstamo a domicilio de fondos bibliográficos de tódala Biblioteca Universitaria.

O usuario terá á súa disposición na sala unha fotocopiadora de tarxeta dependente do servizo de reprografía da facultade. Os servizos máis especializados (como ó acceso a internet para buscas bibliográficas, consulta asistida en bases de datos, etc...) así como a dirección, xestión e coordinación de tódalas bibliotecas do Campus de Pontevedra atópanse na Biblioteca Central do Campus.

Técnicos especialistas

Berta Gosende Vidal (quenda de mañá)

Ana Celia Rodríguez Buján (quenda de tarde)

Dirección

Facultade de Belas Artes
Rúa Maestranza, 2
36002 Pontevedra
España

Teléfono

986 801 836

Correo electrónico

presbel@uvigo.es

Horario

Luns a venres de 8.30 h a 20.45 h

Catálogo

O catálogo recolle tódolos fondos da Biblioteca da Universidade de Vigo e pódese consultar a través de internet.

http://biblio.cesga.es/search*gag

Redes sociais

<https://twitter.com/bibbelas>

<https://www.pinterest.com/bibbelas/>

Biblioteca Central do Campus de Pontevedra

Dirección

Faultade de Ciencias Sociais
Campus Universitario
36005 Pontevedra

España

Teléfono

986 802 006

Correo electrónico

dirbcp@uvigo.es

Subdirección

986 801 996

subdibcp@uvigo.es

Hemeroteca

986 801 996

hembcp@uvigo.es

Referencia

986 802 001

refbcp@uvigo.es

Catalogación

986 802 001

cata1bcp@uvigo.es

Préstamo

986 802 002

presbcp@uvigo.es

Laboratorios e obradoiros

Obradoiros multiusos

Técnicos especialistas responsables

Fernando Portasany Fernández

Eduardo Calzado Díaz

Horario

Luns a venres de 10.00 h a 17.00 h

Estes obradoiros están a cargo de técnicos especialistas que supervisan e apoian o traballo de investigadores e estudantes, proporcionando o asesoramento técnico necesario. Os obradoiros están dotados de ferramenta de man e maquinaria específicas.

Obradoiro de metal

Maquinaria e ferramenta para o traballo en metal: ferramenta de corte, pregado, soldadura, taladro, etc.

Obradoiro de madeira

Maquinaria e ferramenta para o traballo da madeira: escuadradoras, serras de disco e cinta, cepilladora, traladros de columna, etc.

Obradoiro de cerámica

Fornos cerámicos, tornos e outros medios para o traballo en barro e a cerámica.

Obradoiro de plástico

Espazo adecuado para aplicar procesos con plásticos e resinas. Maquinaria e ferramenta para manipulación de plásticos.

Obradoiro de baleirado e outros procedimentos

Espazo axeitado para a manipulación de escaiola e materiais similares.

Obradoiro de microfusión

Espazo para técnicas de moldeo especiais, dotado de instalacións de microfusión.

Obradoiro de serigrafía

Infraestrutura e maquinaria para a serigrafía: realización de pantallas por medios fotomecánicos, sistemas informáticos, distintos medios de estampación. Cabina de pintura a pistola. Instalación para aplicar pinturas e vernices con técnicas aerográficas.

Aula de internet

A aula de internet está asistida por un bolseiro da Universidade de Vigo. Nela os estudantes dispoñen de equipamentos informáticos para a realización de traballos e de acceso a Internet para consultas relacionadas cos seus estudos.

Laboratorio de audiovisuais

O laboratorio de Audiovisuais está destinado á investigación e á docencia. Dispón de vinte postos dotados con equipamentos de edición dixital.

Laboratorio de informática

O laboratorio de Informática está destinado á investigación e á docencia. Dispón de vinte postos dotados con equipamentos informáticos para edición de imaxe dixital, 3D, deseño de páxinas Web e tratamento fotográfico dixital.

Laboratorio de técnicas gráficas

Técnico especialista responsable

José Angel Zabala Maté

O laboratorio de Técnicas gráficas está destinado á docencia e investigación. Dispón de instalacións para gravado calcográfico.

Laboratorio de fotografía e vídeo

Técnico especialista responsable

Andrés Pinal Rodríguez

Espazo de capacidade media. Dotado de diferentes medios de iluminación continua e de flash, tanto cenital coma de chan, móbiles e regulables de forma centralizada. Dispón de paredes con illamento acústico e de paneis móbiles para a elaboración de cromas.

Grao en Belas Artes

Materias

Curso 1

Código	Nome	Cuadrimestre	Cr.totais
--------	------	--------------	-----------

P01G010V01101	Antropoloxía: Antropoloxía da arte	1c	6
P01G010V01102	Expresión artística: Debuxo-Forma	1c	12
P01G010V01103	Informática: Técnicas informáticas	1c	6
P01G010V01104	Técnicas pictóricas	1c	6
P01G010V01201	Expresión artística: Materia-Cor	2c	12
P01G010V01202	Historia: Historia da arte	2c	6
P01G010V01203	Técnicas escultóricas	2c	6
P01G010V01204	Técnicas fotográficas	2c	6

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Antropoloxía: Antropoloxía da arte				
Materia	Antropoloxía: Antropoloxía da arte			
Código	P01G010V01101			
Titulación	Grao en Belas Artes			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	1	1c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento	Escultura Pintura			
Coordinador/a	Moraza Pérez, Juan Luís			
Profesorado	Estarque Casas, Fernando Moraza Pérez, Juan Luís			
Correo-e	julumoraza@gmail.com			
Web	http://escultura.uvigo.es/web			
Descrición xeral	Estudo da comunidade humana, dos seus comportamentos e da complexa estrutura de relacións na que a arte se desenvolve.			

Competencias	
Código	
B13	Recoñecemento da diversidade e a multiculturalidade
C1	Comprensión crítica da historia, teoría e discurso actual da arte. Comprender de xeito crítico a historia, teoría e discurso actual da arte. Asimilación analítica dos conceptos nos que se sustenta a arte
C2	Comprensión crítica da evolución dos valores estéticos, históricos, materiais, económicos e conceptuais. Analizar a evolución dos valores da arte desde unha perspectiva socioeconómica e cultural
C4	Comprensión crítica da dimensión preformativa e de incidencia social da arte. Analizar a repercusión recíproca entre a arte e a sociedade
C8	Coñecemento das diferentes funcións que a arte adquiriu a través do desenvolvemento histórico. Estudar a evolución do papel da arte a través do tempo
C35	Capacidade para activar un contexto cultural e/ou modificar un contexto público ou privado. Saber entender o contexto cultural para xerar iniciativas e dinamizar o entorno
C37	Capacidade de identificar os problemas artísticos e/ou socioculturais así como os condicionantes que fan posible discursos artísticos determinados. Describir os condicionantes que inciden na creación artística. Análise das estratexias de produción artística

Resultados de aprendizaxe		
Resultados previstos na materia		Resultados de Formación e Aprendizaxe
Coñecemento da arte no contexto cultural.		C2 C4 C35 C37
Coñecemento da arte no contexto cultural actual.		C1 C4 C37
Coñecemento dos sistemas simbólicos e de significados da cultura.		C2 C8
Coñecemento da arte en relación a outros modos de facer, crer, coñecer e saber.	B13	C4 C37
Coñecemento de funcións da arte no contexto cultural e no ámbito social.		C4 C37
Capacidade básica para recoñecer a arte no contexto cultural.		C2 C8 C37
Capacidade básica para comprender os significados simbólicos da produción artística e cultural.		C2 C4 C37
Capacidade para o recoñecemento das estruturas *sociopolíticas nas que se inseren as obras artísticas.		C2 C8 C37
Habilidade básica para recoñecer a arte como modo de relación social.		C2 C4

Contidos	
Tema	
PARTE *I. Introducción á antropoloxía da arte.	1. Antropoloxías. Sucesso e obxecto da antropoloxía. Dimensións do espazo antropolóxico. 2. Antropoloxía da arte. Algúns paradoxos. Antropoloxía do traballo. 3. Antropoloxías inversas. A antropoloxía cultural nas sociedades *postmodernidad.
PARTE *II. A construción cultural da realidade e a representación.	4. Abstracción e representación. Naturalismo e *empatía. Forma: *nomadismo e sedentarismo. 5. Medo e necesidade das imaxes. *Aniconismo e *iconoclasia. 6. A realidade como mito e valor absoluto. O realismo como práctica social. O dispositivo fotográfico e o seu destino na sociedade de saber-control.
PARTE *III. A transformación da consciencia no mito.	7. Os alucinógenos no mito. 8. Plantas, *chamanismo e estados de consciencia. 9. O himno *homérico a *Demeter. 10. *Eleusis, aproximación ao Enigma. 11. A procura do *self. 12. A mente *holotrópica.
EPÍLOGO. *Recapitulación	14. A arte como antropoloxía sintética.

Planificación			
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Eventos científicos	3	12	15
Seminario	10	25	35
Resolución de problemas	10	25	35
Lección maxistral	20	43	63

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente	
	Descrición
Eventos científicos	Asistencia a charlas con debates realizados en clase por artistas en medios ou soportes non considerados na arte occidental, o que facilita a comprensión de varios dos obxectivos da materia e a valoración doutras sensibilidades artísticas.
Seminario	Actividades en grupo enfocadas ao traballo sobre un tema específico, que permiten profundar ou complementar os contidos da materia. Os puntos de partida para estes seminarios xorden do traballo de campo dos alumnos e da proxección de películas e documentais.
Resolución de problemas	O alumno debe facer unha lectura comprensiva de textos sobre Antropoloxía e Antropoloxía da arte, organizar a recollida de datos do seu contexto persoal e presentalos ante os compañeiros. O alumno terá que utilizar as perspectivas propias da Antropoloxía para a comprensión do fenómeno artístico.
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos básicos da materia obxecto de estudo mediante a proxección de presentacións en *PowerPoint que estarán a disposición dos alumnos.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Eventos científicos	O profesor recomendará a asistencia dos alumnos a determinados eventos atendendo aos intereses persoais da cada alumno.

Avaliación			
	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Resolución de problemas	Observación da actitude e participación do alumno. Realización de tarefas en entrega de traballos.	60	C1 C2 C4
Lección maxistral	Probas para avaliación das competencias adquiridas que inclúen preguntas abertas sobre un tema. Os alumnos deben desenvolver, relacionar, organizar e presentar os coñecementos que teñen sobre a materia nunha resposta extensa.	30	B13 C1 C2 C4

Outros comentarios sobre a Avaliación

Probas de avaliación das competencias adquiridas que inclúen preguntas abertas sobre un tema que os alumnos deben desenvolver, relacionar, organizar e presentar de forma concisa.

Probas de avaliación de convocatorias extraordinarias

<http://belasartes.uvigo.es/bbaa/index.php?id=31>

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Bibliografía Complementaria

Alcina Franch, José, **Arte y antropología**, Alianza, 2004

Bohannon, **Para raros, nosotros**, Akal, 1992

Clifford, James, **Dilemas de la cultura: Antropología, Literatura y Arte en la perspectiva posmoderna**, Gedisa, 1995

Harris, Marvin, **Vacas, cerdos, guerras y brujas**, Alianza, 1992

Méndez, Lourdes, **Antropología de la producción artística**, Síntesis, 1995

Morris, Desmond, **El zoo humano**, Plaza y Janés, 1974

Strauss, Levi, **El pensamiento salvaje**, Fondo de Cultura Económica, 2002

V.V.A.A., **El camino a Eleusis**, Fondo de Cultura Económica, 2003

Ortuzar, Mónica, **Beuysiana**, Universidad de Vigo, 2011

Gell, Alfred, **Arte y Agencia**, Paradigma, 2016

Swift, Jonathan, **Viajes de Gulliver**, Cátedra, 2007

Recomendacións

Outros comentarios

La evaluación será continua, basada tanto en la realización y presentación de trabajos oportunamente planteados por los diferentes profesores; y podrá realizarse una prueba final. Se realizará una prueba escrita, basada en los contenidos de la asignatura, para las convocatorias de Julio y Fin de Carrera, en las fechas determinadas a tal efecto por la Junta de Facultad.

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Expresión artística: Debuxo-Forma				
Materia	Expresión artística: Debuxo-Forma			
Código	P01G010V01102			
Titulación	Grao en Belas Artes			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	12	FB	1	1c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento	Debuxo Escultura			
Coordinador/a	Lapeña Martínez, María Elena			
Profesorado	Fernández Olivera, María Luísa Lapeña Martínez, María Elena Tudela Sáenz de Pipaón, Francisco Javier			
Correo-e	ele@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Indagación nas posibilidades formais e estruturais do debuxo. O debuxo como maneira de ver ou crear formas e estruturas *bidimensionales e *tridimensionales. A ampliación da noción de debuxo cara a un territorio con precisión e imprecisión de fronteiras. Experimentar o debuxo como escritura persoal e selo *intransferible.			

Competencias

Código	
B2	Capacidade de comunicación. Capacidade para expoñer oralmente e por escrito con claridade problemas complexos e proxectos dentro do seu campo de estudo
C6	Coñecemento do vocabulario, códigos, e dos conceptos inherentes ao ámbito artístico. Coñecer a linguaxe da arte
C7	Coñecemento do vocabulario e dos conceptos inherentes a cada técnica artística particular. Coñecer a linguaxe creativa específica
C9	Coñecemento de métodos de produción e técnicas artísticas. Analizar os procesos de creación artística
C12	Coñecemento dos materiais e dos seus procesos derivados de creación e/ou produción. Coñecer os materiais, procedementos e técnicas que se asocian a cada linguaxe artística
C14	Coñecemento dos instrumentos e métodos de experimentación en arte. Aprendizaxe das metodoloxías creativas asociadas a cada linguaxe artística
C25	Capacidade de (auto)reflexión analítica e (auto)crítica no traballo artístico.
C31	Capacidade para xerar e xestionar a produción artística. Saber establecer a planificación necesaria nos procesos de creación artística.
C36	Capacidade de documentar a produción artística. Utilizar as ferramentas e recursos necesarios para contextualizar e explicar a propia obra artística
C42	Habilidades para a creación artística e capacidade de construír obras de arte. Adquirir as destrezas propias da práctica artística
C43	Habilidade para establecer sistemas de produción. Desenvolver estratexias aplicadas ao exercicio sistemático da práctica artística

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Coñecementos básicos dos procedementos, materiais e útiles do debuxo.	C9
Coñecementos básicos de métodos de produción do debuxo.	C9 C12 C14
Coñecemento do vocabulario conceptual e formal do debuxo.	C6 C7
Coñecementos básicos dos sistemas naturais e artificiais para comprender, concibir e estruturar formas no espazo.	C9
Capacidade para representar conceptos e formas a través do debuxo.	C31 C42
Capacidade para entender o debuxo como instrumento para a análise visual.	C42
Capacidade para entender o debuxo como instrumento para a creación, análise, desenvolvemento B2 e transmisión de ideas.	C31 C42

Capacidade para captar e rexistrar imaxes a través do debuxo.	C31 C36 C42
Capacidade básica para xerar e transformar unha imaxe con técnicas de debuxo-forma	C31 C42
Capacidade para desenvolver a análise e a creación de formas artísticas.	C25 C31
Capacidade para o manexo básico de útiles e materiais do debuxo.	C42
Capacidade para desenvolverse no espazo *bidimensional e *tridimensional.	C31 C42
Habilidade para a representación e a análise a través do debuxo.	C42 C43
Habilidade para captar e rexistrar imaxes a través do debuxo.	C42 C43
Habilidade para o uso da forma na creación.	C42 C43
Habilidade para o traballo en diferentes escalas.	C42 C43

Contidos

Tema	
1. Maneiras de ver.	O debuxo como instrumento de percepción e rexistro do pensamento. O debuxo como maneira de ver a forma. Cuestión de enfoque / *desenfoque, continuidade / descontinuidade.
2. Morfoloxía e *morfogénesis.	Creación de formas e estruturas permanentes ou efémeras. Representación / presentación de formas e espazos reais ou imaxinarios. Espazos de figuración e abstracción.
3. O debuxo como idea e forma orixinaria nas obras de arte.	Equilibrio e tensión dinámica en composicións e estruturas. Sentido do ritmo e movemento na relación entre liñas, manchas e espazos en branco. Cada parte en relación ao todo. Correspondencia fondo-figura. Volume e profundidade. O debuxo como forma, garabato ou columna vertebral da arte.
4. O debuxo como obra de arte	Semellanzas entre as cuestións tradicionais e contemporáneas do debuxo. Sobre as diversas maneiras de debuxar en relación á *multiplicidade de *trazadores e maneiras de ver. O debuxo como sombra, límite e percorrido. O erro como pórtico do descubrimento.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Traballo tutelado	94	120	214
Debate	4	30	34
Saídas de estudo	4	0	4
Presentación	8	30	38
Lección maxistral	10	0	10

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Traballo tutelado	Estreita relación entre teoría e práctica artística. Traballos individuais ou en grupo que potencian a capacidade receptiva e imaxinativa.
Debate	Nestes debates compártense as lecturas realizadas durante o curso. Contribución oral/ escrita por parte do estudante acerca da selección particular de libros, catálogos e textos escollidos. Trátase de buscar recursos e fontes diversas para a investigación das cuestións esenciais do debuxo.
Saídas de estudo	Visita ao Museo *Serralves (O Porto).
Presentación	Presentación final que fai o estudante dos traballos de aprendizaxe autónoma. A través dunha breve exposición manifesta os seus obxectivos, metodoloxía e resultados ante o profesor e o resto dos estudantes.
Lección maxistral	Exposición dos contidos da materia con proxección de imaxes, cun método analóxico que busca semellanzas e puntos de contacto nas fronteiras do debuxo.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
--------------	------------

Traballo tutelado	Atención personalizada no horario de aprendizaxe presencial, no momento no que se realizan as prácticas artísticas na aula.
Debate	Debates críticos artísticos como metodoloxía de aprendizaxe presencial. O estudante comparte as súas experiencias de aprendizaxe autónoma, por exemplo, a súa selección particular de lecturas bibliográficas sobre debuxo-forma.
Presentación	Participación activa no horario de aprendizaxe presencial, no momento no que se realizan as presentacións de traballos na aula. A través dunha breve exposición o estudante manifesta os seus obxectivos, metodoloxía e resultados ante o profesor e o resto dos estudantes.

Avaliación			
	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Traballo tutelado	Avaliación progresiva da asimilación de contidos, do grao de resolución dos exercicios que corresponden á aprendizaxe presencial e da participación activa nas indagacións. Moi importante a asistencia e o grao de interese do estudante.	60	C6 C7 C9 C12 C14 C25 C31 C36 C42 C43
Debate	Avaliación das lecturas.	10	B2 C6 C7 C9 C12 C14 C25 C31 C36 C42 C43
Presentación	Avaliación do resto das tarefas realizadas durante o curso en aprendizaxe autónoma.	30	B2

Outros comentarios sobre a Avaliación

Convocatoria extraordinaria de xullo: A proba consiste na presentación de todos os exercicios do curso.

Convocatoria extraordinaria de fin de carreira: A proba consiste na presentación de todos os exercicios do curso.

Probas de avaliación de convocatorias extraordinarias

<http://belasartes.uvigo.es/bbaa/index.php?id=31>

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

ARNHEIM, Rudolf, **Arte y percepción visual**, Alianza Editorial, 1979

BELJON, J.J., **Gramática del arte**, Celeste, 1993

BERGER, John, **Sobre el dibujo**, Gustavo Gili, 2011

BERGER, John, **Algunos pasos hacia una pequeña teoría de lo visible**, Ardora, 1997

DONDIS, D. A., **La sintaxis de la imagen**, Gustavo Gili, 1992

MUNARI, Bruno, **El cuadrado: más de 300 ejemplos ilustrados sobre la forma cuadrada**, Gustavo Gili, 1990

MUNARI, Bruno, **El triángulo: más de 100 ejemplos ilustrados sobre el triángulo equilátero**, Gustavo Gili, 1999

PIRSON, Jean-François, **La estructura y el objeto: (ensayos, experiencias y aproximaciones)**, PPU, 1988

VALÉRY, Paul, **Piezas sobre arte**, Visor, 1999

VINCI, Leonardo da, **Tratado de Pintura**, Akal, 2007

VV.AA., **Repentirs**, Musée du Louvre, Editions de la Réunion des musée, 1991

WILLIAMS, Christopher, **Los orígenes de la forma**, Gustavo Gili, 1984

Bibliografía Complementaria

VV.AA., **Vitamin D, New Perspectives in drawing**, Phaidon, 2005

VV.AA., Gómez Molina (coord.), **Las lecciones del dibujo**, Cátedra, 1995

Recomendacións

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Informática: Técnicas informáticas				
Materia	Informática: Técnicas informáticas			
Código	P01G010V01103			
Titulación	Grao en Belas Artes			
Descritores	Creditos ECTS 6	Sinale FB	Curso 1	Cuadrimestre 1c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento	Debuxo			
Coordinador/a	Castro Muñiz, José			
Profesorado	Castro Muñiz, José Costas Lago, Andrea Covelo Pérez, Marcos Alberto			
Correo-e	koimandala@gmail.com			
Web				
Descrición xeral	Esta materia ten como obxectivo o coñecemento e utilización de técnicas informáticas para a creación artística. Indagación nas posibilidades informáticas aplicadas á arte. Ficción e realidade nos modos de ver.			

Competencias

Código	
B1	Capacidade de xestión da información.
B2	Capacidade de comunicación. Capacidade para expoñer oralmente e por escrito con claridade problemas complexos e proxectos dentro do seu campo de estudo
C6	Coñecemento do vocabulario, códigos, e dos conceptos inherentes ao ámbito artístico. Coñecer a linguaxe da arte
C7	Coñecemento do vocabulario e dos conceptos inherentes a cada técnica artística particular. Coñecer a linguaxe creativa específica
C9	Coñecemento de métodos de produción e técnicas artísticas. Analizar os procesos de creación artística
C31	Capacidade para xerar e xestionar a produción artística. Saber establecer a planificación necesaria nos procesos de creación artística.
C32	Capacidade de aplicar profesionalmente tecnoloxías específicas. Utilizar as ferramentas apropiadas para as linguaxes artísticas propias
C34	Capacidade de colaboración con outras profesións e especialmente cos profesionais doutros campos. Identificar os profesionais adecuados para desenvolver adecuadamente o traballo artístico
C36	Capacidade de documentar a produción artística. Utilizar as ferramentas e recursos necesarios para contextualizar e explicar a propia obra artística
C42	Habilidades para a creación artística e capacidade de construír obras de arte. Adquirir as destrezas propias da práctica artística
C43	Habilidade para establecer sistemas de produción. Desenvolver estratexias aplicadas ao exercicio sistemático da práctica artística
C45	Habilidade para comunicar e difundir proxectos artísticos

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe	
Coñecemento dos fundamentos da informática.	C6 C7 C9	
Coñecementos básicos de tratamento da imaxe dixital.	C7 C9	
Coñecementos básicos de ofimática.	B2	C9
Coñecementos básicos de internet e comunicación dixital.	B1	C6
	B2	C7
Coñecemento do vocabulario informático básico.	C6 C7	
Capacidade de entender as aplicacións da informática ao estudo, á análise e á investigación.	B1 B2	C32
Capacidade de comprensión dos recursos informáticos aplicados á creación artística.	C31 C32 C43	
Capacidade para entender o valor interdisciplinar da informática.	C34	

Habilidades básicas no manexo de dispositivos e recursos informáticos.		C42 C43
Habilidade para manexar a nivel básico programas de procesamento de textos, manipulación de imaxes, navegación web e presentación multimedia.	B2	C36 C45
Habilidade para aplicar a informática en procesos creativos.		C31 C32 C42 C43
Habilidade para atopar recursos en internet e aplicalos ao estudo e aos procesos creativos.	B2	C32 C36 C42

Contidos

Tema		
Creación dixital artística.	Coñecementos do vocabulario básico informático para a creación artística dixital. Aplicación do programa Photoshop en procesos artísticos. Aprender a compor e crear con técnicas informáticas.	
Proxecto, proceso e resultado.	As novas tecnoloxías como principio subxacente ou fin de traxecto na obra de arte. As técnicas informáticas como un medio para desenvolver tanto proxectos, como procesos e resultados finais na creación artística.	

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Traballo tutelado	47	91	138
Presentación	8	4	12

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Traballo tutelado	Estreita relación entre a teoría e a práctica en procesos de creación de imaxes artísticas dixitais. Traballos individuais ou en grupo que potencien capacidades imaxinativas no manexo de técnicas informáticas.
Presentación	Presentación final que fai o estudante dos traballos de aprendizaxe presencial e autónoma. A través dunha breve exposición manifesta os seus obxectivos, metodoloxía e resultados ante o profesor e o resto dos estudantes.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Traballo tutelado	Estreita relación entre teoría e práctica no proceso de creación de imaxes artísticas dixitais. Traballos individuais ou en grupo que potencien as capacidades imaxinativas no manexo de técnicas informáticas.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Traballo tutelado	Avaliación progresiva da asimilación de contidos, do grao de resolución e calidade dos exercicios realizados durante o curso. Fundamental a asistencia, o grao de interese e participación activa do estudante.	60	B1 C6 C31 C32 C34 C42 C43
Presentación	Avaliación final de todas as tarefas realizadas na aprendizaxe presencial e autónoma.	40	B2 C7 C9 C36 C45

Outros comentarios sobre a Avaliación

As probas das convocatorias extraordinarias consisten na presentación de todos os exercicios do curso.

Probas de avaliación de convocatorias extraordinarias

<http://belasartes.uvigo.es/bbaa/index.php?id=31>

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Bibliografía Complementaria

DELGADO, José María, **Photoshop CS6**, Anaya Multimedia, 2012

DONDIS, D. A., **La sintaxis de la imagen**, Gustavo Gili, 1992

FONTCUBERTA, Joan, **Zonas de penumbra**, Actas, 2000

FONTCUBERTA, Joan, **La cámara de Pandora. La fotografi@ después de la fotografía**, Gustavo Gili, 2010

ISLA, José, **Ninfografías-infomanías. Poéticas fotográficas en la era digital**, Ayuntamiento de Madrid, Conde Duque, 2001

MANOVICH, Lev, **El lenguaje de los nuevos medios de comunicación: la imagen en la era digital**, Paidós Comunicación, 2011

MOURE, Gloria, **Sigmar Polke. Pinturas, fotografías y películas**, Ediciones Polígrafa, 2005

STEUER, Sharon, **Arte y creatividad con Photoshop**, Anaya multimedia, 2002

TRIBE, Mark, JANA, Reena, **Arte y nuevas tecnologías**, Taschen, 2006

VV.AA., **Vitamin Ph: New perspectives in photography**, Phaidon, 2006

VV.AA., Gómez Molina (coord.), **Máquinas y herramientas de dibujo**, Cátedra, 2002

Adobe Photoshop CS5 http://help.adobe.com/es_ES/photoshop/cs/using/photoshop_cs5_help.pdf,

http://helpx.adobe.com/es/photoshop/topics.html#dynamicpod_reference,

<http://erikjohanssonphoto.com/>,

<http://www.bitsenimagen.com/chuck-close-pasa-de-pintar-pixeles-imprimirlos-galeria>,

Valero Sancho, José Luis, **La Infografía. técnicas, Análisis y Usos periodísticos**, Universidad Autónoma de Barcelona, 2001

Gómez Alonso, Rafael, **Análisis de la Imagen, Estética Audiovisual**, Laberinto, Comunicación, 2001

Dawn Ades, **Fotomontaje**, ED. Gustavo Gili, 2002

Vicente Peña Timón, **Narración audiovisual, Investigaciones**, Laberinto, Comunicación, 2001

Carrillo, Jesús, **Arte en la Red**, Cátedra, 2004

Medina Beiro, Jorge Miguel, **Tipografía digital**, Anaya (Multimedia), 2001

Dough Aitken, **Broken screen, Expanding the image Breaking the narrative**, D.A.P Dist. Art.Pub., 2006

Danto C. Arthur, **Después del Fin del Arte. El Arte Contemporáneo y el linde de la historia**, Paidós Transiciones, 1999

Recomendaciones

Materias que continúan o temario

Producción artística: Imaxe II/P01G010V01602

Proxectos gráficos dixitais/P01G010V01908

Outros comentarios

T

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Técnicas pictóricas				
Materia	Técnicas pictóricas			
Código	P01G010V01104			
Titulación	Grao en Belas Artes			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	1	1c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento	Pintura			
Coordinador/a	Hernández Sánchez, Jesús			
Profesorado	Chavete Rodríguez, José Hernández Sánchez, Jesús Pinal González, Andrés			
Correo-e	jhs@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Es una materia básica de competencias específicas en la iniciación de las técnicas básicas de la pintura y sus materiales. Trata de la adquisición de los primeros conocimientos en torno a los materiales, instrumentos y procesos técnicos que intervienen en el ejercicio de la pintura. Se aborda el aprendizaje básico de técnicas tradicionales y la incorporación de nuevos materiales y procesos técnicos relacionados con prácticas más modernas y contemporáneas.			

Competencias	
Código	
C5	Coñecemento da teoría e do discurso actual da arte, así como o pensamento actual dos artistas a través das súas obras e textos. Actualizar constantemente o coñecemento directo da arte a través dos seus propios creadores
C6	Coñecemento do vocabulario, códigos, e dos conceptos inherentes ao ámbito artístico. Coñecer a linguaxe da arte
C7	Coñecemento do vocabulario e dos conceptos inherentes a cada técnica artística particular. Coñecer a linguaxe creativa específica
C9	Coñecemento de métodos de produción e técnicas artísticas. Analizar os procesos de creación artística
C12	Coñecemento dos materiais e dos seus procesos derivados de creación e/ou produción. Coñecer os materiais, procedementos e técnicas que se asocian a cada linguaxe artística
C14	Coñecemento dos instrumentos e métodos de experimentación en arte. Aprendizaxe das metodoloxías creativas asociadas a cada linguaxe artística
C31	Capacidade para xerar e xestionar a produción artística. Saber establecer a planificación necesaria nos procesos de creación artística.
C32	Capacidade de aplicar profesionalmente tecnoloxías específicas. Utilizar as ferramentas apropiadas para as linguaxes artísticas propias
C42	Habilidades para a creación artística e capacidade de construír obras de arte. Adquirir as destrezas propias da práctica artística
C43	Habilidade para establecer sistemas de produción. Desenvolver estratexias aplicadas ao exercicio sistemático da práctica artística

Resultados de aprendizaxe	
Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Coñecementos básicos dos materiais e útiles propios da práctica pictórica.	C12
Coñecementos básicos dos procedementos aplicados á creación pictórica.	C12
	C14
Coñecementos básicos de métodos de produción pictórica.	C9
Coñecemento do vocabulario e do código pictóricos.	C5
	C6
	C7
Capacidade para o manexo básico de útiles e materiais pictóricos.	C12
	C31
	C32
Capacidade para xerar e xestionar de xeito básico unha imaxe pictórica.	C31
	C32
Habilidade para construír unha pintura nas súas diferentes técnicas nun nivel básico.	C31
	C32
	C42
	C43

Habilidade para xerar sistemas de produción pictórica nun nivel básico.	C31 C42 C43
Habilidade para o manexo de ferramentas básicas para a pintura.	C32 C42

Contidos

Tema	
1. Soportes e imprimacións	Diferentes materiais para soportes pictóricos (rígidos, papel y flexibles). Bases e imprimacións fundamentais. Formulación, elaboración y aplicación para las diferentes técnicas.
2. Fundamentos básicos sobre técnicas pictóricas oleaginosas, acuosas y secas	Pintura al óleo; pintura acrílica y acuarela; ceras, pasteles y lápices de colores.
3.- Disolventes y aglutinantes	Naturales y sintéticos
4.- Materiales y útiles para el ejercicio de la pintura	Pigmentos, resinas, barnices, aceites, aditivos, brochas, pinceles, aerógrafos, espátulas, tiento,....

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Traballo tutelado	40	60	100
Saídas de estudo	0	30	30
Debate	4	0	4
Presentación	2	0	2
Prácticas de campo	2	0	2
Resolución de problemas	4	0	4
Lección maxistral	8	0	8

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Traballo tutelado	Con una atención personalizada a cada estudiante, se trabajarán las diferentes modalidades del conocimiento pictórico a través de los procesos prácticos. Partiendo de la base de que el conocimiento de la técnica de la pintura se adquiere fundamentalmente a través de la práctica de los diferentes procesos pictóricos, se trata de impartir la adquisición de los primeros conocimientos en torno a los métodos, instrumentos y procesos técnicos que intervienen en el ejercicio de la pintura.
Saídas de estudo	La práctica pictórica y sus diferentes modalidades técnicas requieren motivos de estudio y conocimiento dispares (modelo vivo o muerto; de escenas del entorno cotidiano o paisaje urbano o paisaje natural, etc.). Las y los estudiantes realizarán salidas de estudio autónomas para captar dichos motivos y llevarlos a la práctica en las diferentes modalidades técnicas.
Debate	Se trata de poner en valor y crítica entre las y los estudiantes los diferentes ejercicios pictóricos desarrollados en el aula y en las salidas de estudio.
Presentación	Presentar a los estudiantes el planteamiento general, conceptos, contenidos y procesos sobre los diferentes procedimientos básicos de las técnicas y materiales a considerar en la pintura. Se expondrá la planificación de la materia a lo largo del semestre y los diferentes ejercicios pictóricos a desarrollar por cada estudiante.
Prácticas de campo	Salida a un centro o museo de arte cuya muestra artística tenga interés en el fundamento de la práctica pictórica.
Resolución de problemas	Se trata de que las y los estudiantes sepan resolver cuestiones fundamentales de representación artística a través de la técnica y los materiales pictóricos.
Lección maxistral	Exposición de las/os docentes de los diferentes procesos, técnicas y materiales para el conocimiento básico de los distintos procedimientos pictóricos y su utilización en el conocimiento artístico.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Traballo tutelado	El profesor tutelaré los trabajos que se realicen en el aula, haciendo un seguimiento individual de los ejercicios, resolviendo cuantos problemas se presenten en la ejecución de los distintos trabajos de pintura. De igual modo, hará una labor de tutoría sobre los diferentes ejercicios realizados en las salidas de estudio que realicen a lo largo del semestre.

Avaliación

	Descripción	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaje
Trabajo tutelado	Resolución adecuada de ejercicios y prácticas en el aula.	80	
Salidas de estudio	Comprensión y solución de motivos pictóricos fuera del aula.	10	
Resolución de problemas	Aplicación adecuada de los problemas básicos de la técnica y los materiales de la pintura.	10	

Outros comentarios sobre a Avaliación

La evaluación es continua y se desarrolla a través del planteamiento y resolución de ejercicios de pintura a desarrollar en el aula y en las salidas de estudio. Cada ejercicio será evaluado por las/os docentes en el tiempo y forma que corresponda y se determine.

La calificación final será la media de la suma de los diferentes ejercicios planteados en el trabajo tutelado en aula, las salidas de estudio y la resolución de problemas.

Serán de obligada asistencia las horas presenciales para la evaluación del 90% de la materia. La valoración de los ejercicios realizados durante la salidas de estudios será el 10% restante. La no asistencia a las clases presenciales y la no realización del trabajo tutelado autónomo será motivo de no superación de la materia.

Las y los estudiantes tendrán que mostrar, a través de un control horario, que realizan su trabajo tutelado autónomo y las salidas de estudio hasta completar las horas de dedicación que le corresponden.

La convocatoria ordinaria es la resultante de la evaluación continua y la suma y media de las diferentes calificaciones de los ejercicios tutelados, salidas de estudio y resolución de problemas realizados durante el semestre. Para superar la materia es necesario e imprescindible haber presentado a las/os docentes todos los ejercicios planteados a lo largo del desarrollo de la materia.

En las convocatorias extraordinarias y fin de carrera, las y los estudiantes deberán examinarse de los mismos contenidos que en la convocatoria ordinaria para superar la materia.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Bibliografía Complementaria

- Armenini, Giovanni Battista., **De los verdaderos preceptos de la pintura**, Visor, 2000
- Doerner, M., **Los materiales de pintura y su empleo en el arte**, Reverté, D.L, 2002
- Huertas Torrejón, Manuel, **Materiales, procedimientos y técnicas pictóricas I y II**, Akal Editores, 2004
- Matisse, Henry, **Escritos y consideraciones sobre arte**, Editorial Paidós, 2010
- Pacheco, Francisco, **El arte de la pintura**, Ed. Cátedra, 1990.
- Smith, Ray, **Manual del Artista. Herramientas, materiales, procedimientos, técnicas**, Herman Blume, 2008
- Deleuze, Gilles, **Pintura. El concepto de diagrama**, Ed. Cactus, 2007
- Shiner, Larry, **La invención del arte**, Ed. Paidós, 2004
- Guasch, Ana María, **El arte del siglo XX: del posminimalismo a lo multicultural**, Alianza Editorial, 2000
- Guasch, Ana María, **El arte en la era de lo global**, Alianza Editorial, 2016
- Da Vinci, Leonardo, **Tratado de Pintura**, Akal Editores, 2004
- González Cuasante, José María, **Introducción al color**, Akal Editores, 2005

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Expresión artística: Materia-Cor/P01G010V01201

Pintura/P01G010V01404

Materias que se recomienda cursar simultaneamente

Expresión artística: Debuxo-Forma/P01G010V01102

Outros comentarios

Por tratarse de una materia eminentemente práctica cuyo conocimiento se adquiere resolviendo los fundamentos en la continua aplicación de procesos y procedimientos, la presencia y asistencia de las y los estudiantes es básica e imprescindible.

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Expresión artística: Materia-Cor				
Materia	Expresión artística: Materia-Cor			
Código	P01G010V01201			
Titulación	Grao en Belas Artes			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	12	FB	1	2c
Lingua de impartición	Castelán Galego Inglés			
Departamento	Debuxo Escultura Pintura			
Coordinador/a	Fariña Busto, María José			
Profesorado	Covelo Pérez, Marcos Alberto Fariña Busto, María José Hermo Sánchez, Carmen Montesinos Fandiño, Macarena Ortuzar González, Mónica Perez-Jofre Santesmases, Ignacio Ramón Soriano, María del Mar			
Correo-e	pepa@coag.es			
Web				
Descrición xeral	Esta materia constitúe unha introdución, desde unha perspectiva interdisciplinar, aos procesos de creación básicos derivados do uso dos materiais e da cor na arte. Complementase con outras materias de 1º e 2º curso que introducen ao estudante no manexo disciplinar de materiais e técnicas diversas. Esta materia, que pertence á Formación Básica, é fundamental no cadro xeral da titulación, xunto a outras materias similares ("Expresión artística. Debuxo-Forma") que conforman o módulo de Procesos Artísticos, que dotan ao estudante de ferramentas necesarias para abordar e profundar en procesos disciplinares e multidisciplinares de produción artística.			

Competencias	
Código	
B15	Sensibilidade a respecto do patrimonio cultural.
C1	Comprensión crítica da historia, teoría e discurso actual da arte. Comprender de xeito crítico a historia, teoría e discurso actual da arte. Asimilación analítica dos conceptos nos que se sustenta a arte
C2	Comprensión crítica da evolución dos valores estéticos, históricos, materiais, económicos e conceptuais. Analizar a evolución dos valores da arte desde unha perspectiva socioeconómica e cultural
C6	Coñecemento do vocabulario, códigos, e dos conceptos inherentes ao ámbito artístico. Coñecer a linguaxe da arte
C9	Coñecemento de métodos de produción e técnicas artísticas. Analizar os procesos de creación artística
C12	Coñecemento dos materiais e dos seus procesos derivados de creación e/ou produción. Coñecer os materiais, procedementos e técnicas que se asocian a cada linguaxe artística
C14	Coñecemento dos instrumentos e métodos de experimentación en arte. Aprendizaxe das metodoloxías creativas asociadas a cada linguaxe artística
C19	Capacidade para identificar e entender os problemas da arte. Establecer os aspectos da arte que xeran procesos de creación.
C20	Capacidade de interpretar creativa e imaxinativamente problemas artísticos. Desenvolver os procesos creativos asociados á resolución de problemas artísticos
C31	Capacidade para xerar e xestionar a produción artística. Saber establecer a planificación necesaria nos procesos de creación artística.
C36	Capacidade de documentar a produción artística. Utilizar as ferramentas e recursos necesarios para contextualizar e explicar a propia obra artística
C42	Habilidades para a creación artística e capacidade de construír obras de arte. Adquirir as destrezas propias da práctica artística

Resultados de aprendizaxe	
Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe

Coñecementos básicos de métodos de produción a través da materia.		C6 C9 C12 C14 C31
Coñecementos dos códigos cromáticos.		C6 C12
Coñecemento da cor desde o contexto cultural.	B15	C2 C6 C36
Coñecemento do contido cultural asociado aos materiais.	B15	C6 C36
Coñecementos básicos de métodos de produción a través da cor.		C6 C9 C12 C14 C31
Capacidade para o desenvolvemento expresivo da materia.		C19 C42
Capacidade para a percepción do espazo, o volume e a cor.		C19
Capacidades para desenvolver a análise e a creación de formas artísticas.		C1
Capacidade para traballar no bidimensional e o tridimensional.		C20 C31
Habilidade para o manexo da materia desde un punto de vista estético.		C12 C42
Habilidades básicas para a manipulación de materiais diversos.		C12 C42
Habilidades básicas para a representación a través da cor.		C42
Habilidades para o manexo da cor nos seus diferentes contextos.		C12 C42

Contidos

Tema		
PROCESOS DA COR	Percepción e sensibilidade da cor. Olo, man e mente. Luminosidade o luz e opacidade o pigmento. A cor como feito cultural. Realidade, expresión e pensamento.	
A MATERIA E A COR NA PRÁCTICA ARTÍSTICA	Organizacións cromáticas na realidade. Realidade figurativa, abstracta e conceptual. Combinacións cromáticas na expresión e no estilo. Capacidades cromáticas do pensamento. Cor e materia: realidade e representación. Materia e procesos de creación.	
TEORÍA DOS MATERIAIS ARTÍSTICOS	A materia e o material. A materia como feito cultural. O material escultórico.	
MATERIA E FORMA	Aspectos para diferenciar relacións formais.	

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	12	0	12
Debate	2	6	8
Traballo tutelado	96	168	264
Presentación	4	0	4
Actividades introductorias	1	0	1
Traballo	5	6	11

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Sesións teóricas destinadas á exposición de contidos teóricos, e á presentación das propostas dos traballos e exercicios a desenvolver na aula.
Debate	Destinados á presentación e defensa por parte do estudante dos resultados obtidos de traballos abordados e propostos no aula.

Traballo tutelado	Actividade nuclear da materia. Cada estudante resolverá os diferentes traballos e exercicios propostos polo profesorado. Os traballos, que terán un carácter práctico e/ou creativo, deberán realizarse e presentarse no aula (do mesmo xeito que os traballos externos e complementarios a cada un dos exercicios).
Presentación	Presentación oral individual dos traballos feitos por cada estudante. Está actividade está relacionada cos debates.
Actividades introdutorias	Presentación da materia, dos seus obxectivos e das actividades a realizar ao longo do cuatrimestre.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Traballo tutelado	O estudante terá un seguimento persoal dos traballos, tanto de forma individual como en grupo dentro do aula.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Lección maxistral	Valorarase a asistencia e a participación nas sesións.	10	C1 C2 C6
Debate	Terase en consideración a participación, así como o nivel de comprensión dos contidos de cada traballo e a capacidade de verbalización.	10	B15 C36
Traballo tutelado	Valorarase a dedicación e o nivel de implicación en cada traballo, así como a capacidade de aportar solucións creativas. Ademais de valorar capacidades de adaptación do resultado final á formulación inicial proposta, apreciaranse as habilidades adquiridas no manexo formal e conceptual dos materiais e experimentación técnicas.	70	C2 C9 C12 C14 C19 C20 C31 C42
Presentación	Consiste na presentación oral do traballo de aula realizado. Valoraranse as capacidades de expresión oral e de transmisión da proposta. A preparación previa por parte do estudante para cada exposición é esencial.	10	C2 C6 C31 C36

Outros comentarios sobre a Avaliación

A asistencia sistemática, a implicación e a participación en clase son factores imprescindibles para a consecución dos obxectivos da materia. A actividade de docencia/aprendizaxe céntrase principalmente na resolución de traballos e exercicios no aula, polo que a asistencia puntual e participación en clase son factores imprescindibles para superar a materia. En consecuencia, e coa metodoloxía citada, establécese un sistema de avaliación continua pola que cada estudante poderá coñecer a súa situación na adquisición dos obxectivos en relación a cada traballo desenvolvido e presentado.

No caso de non superar a materia no prazo normal que marca a convocatoria común, a proba extraordinaria consistirá, polo xeral, na repetición dos exercicios ou, noutros casos, un maior desenvolvemento dos exercicios relacionados coas competencias que non foron acadadas no seu nivel mínimo esixido.

Datas de convocatorias extraordinarias:
Fin de carreira: 28/outubro 2019, 10.00h
Xullo: 07/xullo 2020, 10:00h
<http://belasartes.uvigo.es/bbaa/index.php?id=31>

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

- ECO, Humberto /CALABRESE, Omar, **El tiempo en la pintura**, Mondadori, 1988
- GIACOMETTI, Alberto, **Escritos**, Síntesis, 2001
- ITTEN, Johannes, **Arte del color. Aproximación subjetiva y descripción objetiva del arte**, Edebé, 1987
- SMITH, Ray, **Manual del Artista. Herramientas, materiales, procedimientos, técnicas**, Hermann Blume/Tursen, 2008
- MOSCROP, Barry, **El gran libro del color**, Editorial Blume, 1982
- WITKOWER, Rudolf, **La Escultura : procesos y principios**, Alianza Editorial, 2006
- GUASCH, Ana María, **El arte último del siglo XX: el posmodernismo a lo multicultural**, Alianza Editorial, 2000
- GUASCH, Ana María, **El arte en la era de lo global: De lo geográfico a lo cosmopolita: 1989-2015**, Alianza Editorial, 2016
- VV.AA., **Conceptos fundamentales del lenguaje escultórico**, Akal, 2006
- WITTGENSTEIN, Ludwig, **Observaciones sobre los colores**, Paidós, 1994

Bibliografía Complementaria

Recomendacións

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Técnicas escultóricas/P01G010V01203

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Expresión artística: Debuxo-Forma/P01G010V01102

Técnicas pictóricas/P01G010V01104

Outros comentarios

A actividade de docencia/aprendizaxe céntrase principalmente na resolución de traballos resoltos e presentados na aula. No desenvolvemento dos traballos propostos na aula coa tutela do profesorado e o intercambio de experiencias entre o alumnado prodúcese, na súa maior parte, a adquisición de coñecementos e competencias. A asistencia as clases presenciais é un requisito esencial para superar a materia.

As actividades de traballo irán en paralelo coa práctica activa dentro e fóra da aula para conseguir habilidades e experimentar diferentes técnicas, así como para acudir ás fontes de documentación e obter a información precisa.

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Historia: Historia da arte				
Materia	Historia: Historia da arte			
Código	P01G010V01202			
Titulación	Grao en Belas Artes			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	1	2c
Lingua de impartición	Galego			
Departamento	Historia, arte e xeografía			
Coordinador/a	Castro Fernández, José Antonio			
Profesorado	Castro Fernández, José Antonio			
Correo-e	xacastro@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	A Historia Xeral da Arte que veremos neste primeiro curso céntrase nos acontecementos dos últimos trinta anos, é dicir, na arte última que se foi constituindo co nacemento da postmodernidade despois de 1980. O programa divídese en once capítulos, expostos de maneira diacrónica, entre 1980 e 2018, tendo en conta as transformacións sociopolíticas e culturais tanto como as que tocan a historia da arte, a crítica e a estética. A asignatura tenta explicala actualidade artística e os seus mecanismos teóricos para tomar conciencia dun debate que se foi construindo de maneira multidisciplinar e pluricultural.			

Competencias	
Código	
B1	Capacidade de xestión da información.
B15	Sensibilidade a respecto do patrimonio cultural.
C1	Comprensión crítica da historia, teoría e discurso actual da arte. Comprender de xeito crítico a historia, teoría e discurso actual da arte. Asimilación analítica dos conceptos nos que se sustenta a arte
C2	Comprensión crítica da evolución dos valores estéticos, históricos, materiais, económicos e conceptuais. Analizar a evolución dos valores da arte desde unha perspectiva socioeconómica e cultural
C4	Comprensión crítica da dimensión preformativa e de incidencia social da arte. Analizar a repercusión recíproca entre a arte e a sociedade
C5	Coñecemento da teoría e do discurso actual da arte, así como o pensamento actual dos artistas a través das súas obras e textos. Actualizar constantemente o coñecemento directo da arte a través dos seus propios creadores
C6	Coñecemento do vocabulario, códigos, e dos conceptos inherentes ao ámbito artístico. Coñecer a linguaxe da arte
C8	Coñecemento das diferentes funcións que a arte adquiriu a través do desenvolvemento histórico. Estudar a evolución do papel da arte a través do tempo
C37	Capacidade de identificar os problemas artísticos e/ou socioculturais así como os condicionantes que fan posible discursos artísticos determinados. Describir os condicionantes que inciden na creación artística. Análise das estratexias de produción artística

Resultados de aprendizaxe		
Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe	
Coñecemento dos períodos artísticos máis importantes e a súa evolución.	B1	C2
Coñecemento dos conceptos básicos da Historia da arte.		C1 C8
Coñecemento da arte galego no seu contexto histórico	B1	C4 C8
Capacidade de comprender a obra de arte no seu contexto histórico cultural.		C4
Capacidade para comprender a obra de arte como manifestación cultural do seu tempo.	B15	C5 C37
Capacidade de recoñecer os antecedentes históricos de obras e movementos artísticos.		C6 C37
Capacidade de recoñecer os antecedentes históricos de obras e movementos artísticos.		C37
Habilidade para contextualizar historicamente a obra de arte.		C37
Habilidade para contextualizar historicamente a arte galega	B15	C37
Habilidade para recoñecer as diferentes escolas interpretativas da historiografía artística.		C1 C37

Contidos	
Tema	
1.-A Historia da arte.	O concepto e os seus métodos de lectura.

2. O retorno á historia e o debate en torno ao fin da modernidade.	A mirada postmoderna como resposta estética. De que falamos cando falamos de Novo Espírito nos 80? Os anos 80 como pintura e os seus modelos.
3.-Tradicións e identidades na era dos xéneros diferenciados: escultura e novas tecnoloxías.	Modelos, obxectos e conceptos. O novo papel da escultura: o espazo como totalidade e as novas *utopías sociais.
4.-Os modelos estéticos despois da segunda metade da década do oitenta do século XX.	As transformacións da reciclaxe histórica: a modernidade como posibilidade de comprensión do final d o século XX. Un segundo ciclo postmoderno: retorno ás narracións transcendentales (1986-2000). A nova orde estética mundial despois da Guerra Fría. Os novos contextos socio-políticos e estéticos: da caída da URSS á caída do Muro de Berlín e os novos conflitos. A nova orde mundial: Norte-Sur, eurocentrismo, periferia e globalización.
5. A estética do obxecto e as novas tecnoloxías mediáticas.	O chamado apropiacionismo. O modelo norteamericano e os seus protagonistas. Revisitando os 60: as opcións neo (minimalismo, pop e conceptual...). As novas tecnoloxías mediáticas e os novos soportes na época da desaparición de xéneros artísticos: fotografía, vídeo, cinema, electrónica, computador, internet, satélite... O mundo biónico.
6. Arte e totalidade: unha estética ideoloxizada.	As transformacións fundamentais no final do século XX: O artista e os novos compromisos. O mundo como problema. Activismo e política. As variacións no ámbito social e antropolóxico: o individuo como problema. O antropocentrismo e as súas dimensións sociais. A idea do corpo como metáfora ideal: a familia, o amor, o sexo, a morte e a ilusión da inmortalidade (De Eros e Thánatos ao corpo biónico), a sida, a homosexualidade, o racismo, a marxinação, a guerra, a droga, a comunicación/incomunicación...
7. Ás voltas co xénero. Un novo feminismo?	Penélope contra Ulises: a identidade e a diferenza no novo marco estético de poéticas sociopolíticas. A ruptura da visión eurocéntrica e a incorporación das periferias: multiculturalismo, mestizaxe e hibridismo. Biodiversidade e identidade no planeta global. As posicións teóricas e o auxe das bienais periféricas. Modelos: Latinoamérica, Asia e África.
8.-Novos comportamentos estéticos:	Eros e Thánatos / A Bela e a Besta: fronte á estética kantiana. Un novo modelo de beleza: Dave Hickey. Perversión e perturbación: a fascinación polo belo e espantoso de Dostoyevski. Sexo, morte, transcendencia e inmortalidade, enfermidade e dexeneración Os artistas de Sensation e outros modelos.
9. De novo a pintura.	Os modelos. A persistencia da tradición. Máis aló do material. Os xéneros dilúense como pintura. Uns espazos de comportamento social: A fotografía como pintura. A pintura como espazo da totalidade: o campo amplo. As novas abstraccións. Realismos, hiperrealismos e neokitsch. Os apropiacionismos e a fotografía.
10. As novas posicións estéticas despois do 11 de setembro de 2001.	O proceso mundializador.
11. O mundo artístico entre 1945 e o nacemento da conciencia postmoderna.	Os anos 80 do século XX: Das Neovanguardias á ruptura do concepto de vangarda.
12.- O século XX:	Do nacemento da Modernidade ao desenvolvemento das Vangardas históricas (1900-1945).
13.- A arte na Europa da primeira contemporaneidade.	O século XIX: Neoclasicismo e Romanticismo. Un artista revolucionario: Goya. Variacións artísticas na época das revolucións liberais e da revolución industrial: Realismo, Impresionismo e Postimpresionismo. Simbolismo e Modernismo. O realismo máxico.
14. A arte da Europa Moderna:	O Barroco e o Renacemento. As súas posicións estéticas a través das artes visuais.
15.- A arte na Idade Media.	Do paleocristiano e Bizancio ás variantes prerrománicas occidentals. A arte árabe e os modelos da España musulmá. O románico e o gótico. O mudéjar.
16.-A orixe da arte:	A prehistoria entre Altamira e a rexión levantina. Os Petróglifos. A arte no antigo Oriente: Exipto. A antigüidade clásica: Grecia e Roma.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	30	40	70
Saídas de estudo	5	12	17
Seminario	4	28	32
Debate	6	0	6
Seminario	4	0	4
Resolución de problemas e/ou exercicios	1	0	1

Traballo	0	20	20
----------	---	----	----

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente	
	Descrición
Lección maxistral	Exposición de temas
Saídas de estudo	SAÍDAS DE ESTUDOS: Febreiro: Visita ó Museo de Pontevedra. Marzo: Visita ó CGAC de Santiago de Compostela. Abril: Visita ó MARCO de Vigo Maio: Visita MACUF de A Coruña Visitas a monumentos históricos da cidade. Visitas a exposicións temporais que garden relación cos contidos da materia (Pendente de confirmación. Anunciarase cando coñezamos a programación das distintas institucións)
Seminario	Traballos en grupo sobre os temas propostos
Debate	Debates sobre os temas expostos na clase o saídas de campo
Seminario	Revisión dos traballos

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Saídas de estudo	SAÍDAS DE ESTUDOS: Febreiro: Visita ó Museo de Pontevedra. Marzo: Visita ó CGAC de Santiago de Compostela. Abril: Visita ó MARCO de Vigo Maio: Visita MACUF de A Coruña Visitas a monumentos históricos da cidade. Visitas a exposicións temporais que garden relación cos contidos da materia (Pendente de confirmación. Anunciarase cando coñezamos a programación das distintas institucións)
Debate	Debates sobre os temas expostos na clase o saídas de campo
Probas	Descrición
Traballo	Seminarios: Traballos en grupo sobre os temas propostos Titoría en grupo: Revisión dos traballos

Avaliación				
	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe	
Lección maxistral	Sesión maxistral	50	B1 B15	C1 C2 C4 C5 C6 C8 C37
Traballo	Traballos e proxectos	50	B1 B15	C1 C2 C4 C5 C6 C8 C37

Outros comentarios sobre a Avaliación	
Valoraranse os seguintes requisitos: A participación en todas as actividades que se suxiran nas clases. A lectura comprensiva de textos. A capacidade para expresarse oralmente en público. A asistencia a clase. O manexo e consulta dos fondos bibliográficos e videográficos da biblioteca da Facultade. Pautas para a millora para a recuperación: Titorías nas que podremos ir vendo a evolución e aprendizaxe. Probas escritas e orais, nas que poremos en común os avances e estado actual do rendemento individual e en grupo. Probas de auto-reflexión nas que cada grupo ou persoa poida reflexionar de forma sistemática sobre o que estamos traballando, os avances sobre o aprendido, e a funcionalidade práctica dos contidos impartidos. Probas de avaliación extraordinarias de xullo e fin de carreira: Exame escrito sobre os contidos do curso e entrega de 2 traballos prácticos. Probas de avaliación de convocatorias extraordinarias http://belasartes.uvigo.es/bbaa/index.php?id=31	

Bibliografía. Fontes de información	
Bibliografía Básica	
BOZAL, V., Modernos y postmodernos. , Historia 16., 1993.	
BURKHARD, R. y GROSENICK, U., Arte para el siglo XXI. Art Millennium. Edit. Taschen. Madrid, 1999 , Edit. Taschen., 1999	

CASTRO, X. A., **As mazáns de Yoko Ono. Ensaio de introducción a arte despois de 1980.**, Edit. Espiral M, AA.VV., **Timer. Intimità/ Intimacy. L'arte contemporánea dopo l'undice settembre. La Triennale de Milán**, Edit. Skira., 2007

AA.VV., **Bienal de Venecia, Bienal de Lyon, Bienal de La Habana, Documenta de Kassel, Skulptur Pr**, AA.VV., **Cher Peintre, Lieber Maler, Dear Painter.**, 2002.

AA.VV., **Sculpture. Projects in Mnster**., 1977, 1987, 1997, 20

AA.VV., **The triumph of Painting.**, Saatchi Gallery., 2004, 2005

AA.VV., **Documenta de Kassel.**, 1997, 2002, 2007, 20

AA.VV., **Bienal de Venecia.**, 2009, 2011, 2013, 201

CONNOR, S., **Cultura posmoderna. Introducción a las teorías de la contemporaneidad.**, Ed Akal.,

DANTO, A., **Después del fin del arte. El arte contemporáneo y el linde de la historia.**, Edic. Paidós.,

FOSTER, H., **El retorno de lo real.**, Edit. Akal., 2001.

FREELAND, C., **Pero, ¿Es esto arte?**, Edit. Cátedra., 2003

GOMPERTZ, Will, **¡Qué miras! 150 años de arte moderno**, Edit. Taurus., 2013

GROSENICK, U y RIEMSCHEIDER, B., **Art Now. Arte y artistas a principios del Nuevo milenio.**, Edit. Taschen., 1999

GUASCH, A.M., **El arte último del siglo XX. Del Postminimalismo a lo multicultural.**, Ed., Alianza,

GUASCH, A.M., **Los manifiestos del arte postmoderno. Textos de exposiciones, 1980-1995.**, Edt. AKAL.,

HONNEF, K., **Arte contemporáneo.**, Ed. Taschen., 1991

HUYSEN, A., **Modernidad y posmodernidad.**, Alianza Ed., 1988.

INDERMAN, A., **Coleccionar arte contemporáneo.**, Edit. Taschen., 2006

MARCHÁN FIZ, S., **Del arte objetual al arte del concepto.**, Edt. AKAL.,

RAMÍREZ, J.A. y CARRILLO, J. (Edits.), **Tendencias del arte, arte de tendencias a principios**, Edit. Cátedra,

RAMONET, I., **Un mundo sin rumbo. Crisis fin de siglo.**, Edit. Debate., 1997

RUSH, M., **Nuevas expresiones artísticas a finales del siglo XX.**, Edit. Destino., 2002

THOMPSON, Don, **El tiburón de los 12 millones de dólares. La curiosa economía del arte contemporáneo y las casas de subastas.**, Ariel., 2010

VV.AA., **La postmodernidad**, Edic. Kairós., 1985.

VV.AA., **Modernidad y postmodernidad.**, Alianza Edit., 1988.

VV.AA., **Historia Universal del arte. El siglo XX y Tendencias del arte actual. Volúmenes IX y XI**, Edt. Planeta,

VV.AA., **Creación artística y mujeres. Recuperar la memoria**, Narcea. S.A. de Ediciones., 2000

Bibliografía Complementaria

REIMSCHEIDER, B. y GROSENICK, **El arte de hoy.**,

TAYLOR, B., **Arte hoy**,

VATTIMO y otros., **En torno a la postmodernidad**,

VV. AA., **Historia del arte. Últimas tendencias.**,

ALCAZAR, Josefina, **Performance: un arte del yo**, Siglo XXI Editores,

FINDLAY, Michael, **El valor del arte. Dinero, poder, belleza**, Polígrafa,

GRAU, Isabelle, **¿Cuánto vale el arte?**, Mardulce,

GUASCH, Anna María, **El arte en la era de lo global: de lo geográfico a lo cosmopolita, 1989-2015**, Alianza Editorial,

JARQUE, F., **¿Cómo piensan los artistas?**, Fondo de Cultura Económica,

PAPARONI, D., **Contemporary Chaos**, Vestfossen Kunstlaboratorium Foundation,

DE BARAÑANO, KOSME, **Criterios sobre la Historia del Arte**, Kailas Editorial,

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Arte: Arte e modernidade/P01G010V01401

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Expresión artística: Materia-Cor/P01G010V01201

Técnicas escultóricas/P01G010V01203

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Antropoloxía: Antropoloxía da arte/P01G010V01101

Expresión artística: Debuxo-Forma/P01G010V01102

Técnicas pictóricas/P01G010V01104

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Técnicas escultóricas				
Materia	Técnicas escultóricas			
Código	P01G010V01203			
Titulación	Grao en Belas Artes			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	1	2c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento	Escultura			
Coordinador/a	Loeck Hernández, Juan			
Profesorado	Buxán Bran, Xosé Manuel Loeck Hernández, Juan Pérez Folgado, Ignacio Tourón Estévez, Sonia			
Correo-e	jloeck@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	É unha asignatura de tipo instrumental, onde o alumno adquire os coñecementos básicos sobre os procesos, procedementos, conceptos, técnicas, materiais e útiles propios de a escultura, procurando implementar progresivamente as novas tecnoloxías que se van incorporando a practica escultórica actual.			

Competencias	
Código	
C5	Coñecemento da teoría e do discurso actual da arte, así como o pensamento actual dos artistas a través das súas obras e textos. Actualizar constantemente o coñecemento directo da arte a través dos seus propios creadores
C6	Coñecemento do vocabulario, códigos, e dos conceptos inherentes ao ámbito artístico. Coñecer a linguaxe da arte
C7	Coñecemento do vocabulario e dos conceptos inherentes a cada técnica artística particular. Coñecer a linguaxe creativa específica
C9	Coñecemento de métodos de produción e técnicas artísticas. Analizar os procesos de creación artística
C12	Coñecemento dos materiais e dos seus procesos derivados de creación e/ou produción. Coñecer os materiais, procedementos e técnicas que se asocian a cada linguaxe artística
C14	Coñecemento dos instrumentos e métodos de experimentación en arte. Aprendizaxe das metodoloxías creativas asociadas a cada linguaxe artística
C31	Capacidade para xerar e xestionar a produción artística. Saber establecer a planificación necesaria nos procesos de creación artística.
C32	Capacidade de aplicar profesionalmente tecnoloxías específicas. Utilizar as ferramentas apropiadas para as linguaxes artísticas propias
C37	Capacidade de identificar os problemas artísticos e/ou socioculturais así como os condicionantes que fan posible discursos artísticos determinados. Describir os condicionantes que inciden na creación artística. Análise das estratexias de produción artística
C42	Habilidades para a creación artística e capacidade de construír obras de arte. Adquirir as destrezas propias da práctica artística
C43	Habilidade para establecer sistemas de produción. Desenvolver estratexias aplicadas ao exercicio sistemático da práctica artística

Resultados de aprendizaxe	
Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Coñecementos básicos de os materiais e útiles propios de a práctica escultórica.Como son o espazo, tempo, percorrido, forma, obxecto, a luz..	C12
Coñecementos básicos de os procedementos tales como a escultura objetual, as instalacións, as intervencións, as performances, a construción, as viocreaciones, todas estes e os que vaia xurdindo aplicados a a creación escultórica.	C12 C14
Coñecementos básicos de métodos de produción escultórica. Introducción a os procesos e procedementos de escultoras e escultores contemporáneos que propoñan vías abertas de produción escultórica.	C9 C37 C42
Coñecemento de o vocabulario e de o código escultóricos.	C5 C6 C7
Capacidade para o manexo básico de útiles e maquinarias escultóricas.	C12 C31 C32

Capacidade para o manexo básico de materiais escultóricos.	C12 C31 C32
Capacidade para xerar e gestionar de forma básica unha obra escultórica.	C31
Habilidade para construír unha escultura en as súas diferentes técnicas en un nivel básico.	C31 C32 C42 C43
Habilidade para xerar sistemas de produción escultórica en un nivel básico.	C31 C42 C43
Habilidade no manexo de ferramentas e máquinas básicas para a produción escultórica.	C32 C42
Nova	C9 C42 C43

Contidos

Tema	
Desenvolvemento histórico.	A evolución da escultura como actividade artística. A escultura na actualidade. Aproximación a autores contemporáneos e ás súas técnicas de produción escultórica; procesos e procedementos.
A configuración tridimensional da forma.	Espazo e volume. Adaptación á ideación e proyección no tres dimensións.
Estética das proporcións.	Os canons. A importancia do bosquexo: O bosquexo adaptado á linguaxe tridimensional. Bosquexo real e bosquexo virtual.
Teorías físicas da tridimensionalidade.	Dimensión, proporción, simetría e equilibrio, escala, gravidade, peso, recursos comparativos. Ritmo e articulación. Movemento e repouso no vulto redondo.
Accións clásicas do proceso escultórico.	Teorías aditivas, sustractivas e permutativas. Teorías construtivas. Teorías Reprodutivas.
Procesos e procedementos prácticos do modelado e da construción.	Estruturas abertas e pechadas. Semellanzas e diferenzas. Sólidos e espazos estereoscópicos. A superficie: textura e cor na escultura. Estudo das características intrínsecas dos materiais e a súa aplicación no campo escultórico.
Métodos de reprodución tridimensional. Procesos e principios.	Concepto de orixinal e réplica, obxecto natural e obxecto transformado. O molde. Negativo e positivo. Forma sen orixinal: Producir un obxecto a partir da talla negativa. A repetición como recurso. Introducción aos procedementos escultóricos dixitais: modelado e impresión 3-D
Aproximacións xerais ao obxecto.	Collage, objet trouvé, ready-made, assemblage, poema-obxecto.
Contexto social.	Introdución ao percorrido, traballos de campo. Introducción aos sistemas de documentación específicos dos procesos escultóricos.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Traballo tutelado	30	30	60
Obradoiro	15	20	35
Traballo tutelado	4	20	24
Cartafol/dossier	1	10	11
Lección maxistral	10	10	20

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Traballo tutelado	Os estudantes traballasen en o aula realizando unha serie de propostas prácticas sobre os contidos de a asignatura, baixo a supervisión de o profesor
Obradoiro	O estudante terá que realizar diversas experimentacións con distintos materiais en os diferentes talleres e espazos. Todos os alumnos tendran que realizar obrigatoriamente os cursos de apoio a a docencia de os talleres de metal e madeira que se impartiran en o primeiro cuatrimestre
Traballo tutelado	A partir de as clases teóricas onde se realizase un percorrido visual e teórico de a arte e de os artistas actuais e de o último século, o alumno realizará un traballo práctico e memoria escrita sobre un de os artistas propostos.
Cartafol/dossier	Entregarase ao final de o cuatrimestre un dossier ou portafolio con imaxes que ilustren os traballos presenciais de aula, taller e os traballos autónomos realizados por o alumnado durante o periodo lectivo.

Lección maxistral	Clases teóricas sobre a arte contemporánea e máis concretamente sobre escultura moderna e actual. Exposición de aspectos teóricos de a materia, procesos e procedementos e presentación de os traballos que se desenvolverán en o aula.
-------------------	---

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Traballo tutelado	Traballos de aula: seguimento diario en a clase de o desenvolvemento de os traballos propostos. A duración de cada exercicio de clase será de unha ou dúas semanas.
Obradoiro	Talleres: seguimento in situ de o traballo realizado, apoio técnico a o uso de materiais e ferramentas.
Traballo tutelado	Traballos tutelados: seguimento individualizado durante o proceso de recolleita de información, redacción, etc.
Cartafol/dossier	Documentación fotográfica de os traballos realizados por o alumno/a. Valorarase a calidade de as imaxes así como os comentarios sobre procesos e procedementos realizados.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Traballo tutelado	Se evaluará a asistencia e participación en o aula, o resultado obtido segundo a formulación de o exercicio e a aptitude demostrada. Tamén se terá en conta, que as entregas de cada exercicio fágase en o tempo estipulado para iso.	50	C9 C12 C14 C31 C32 C42 C43
Obradoiro	Se evaluará a asistencia e participación, así como o resultado de as prácticas realizadas..	20	C9 C12 C14 C31 C32 C42 C43
Traballo tutelado	Claridade en a exposición de os conceptos utilizados. Presentación adecuada de o traballo.	10	C6 C7 C9 C31
Cartafol/dossier	Se evaluará a documentación presentada como resultado de os exercicios de aula, taller e traballos autónomos propostos por o profesorado.	5	
Lección maxistral	Se evaluará a asistencia e participación e asimilación de os contidos propostos.	15	C5 C6 C7 C9

Outros comentarios sobre a Avaliación

Convocatoria ordinaria: Se evaluarán en o seu conxunto todos os traballos entregados a o longo de o curso.

Convocatorias extraordinarias: Entregaránse os traballos pendentes e aqueles que os profesores consideren oportunos.

Probas de avaliación de convocatorias extraordinarias. Ver web de a facultade de Belas Artes de a Ou. Vigo

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

- Krauss, R., **Pasajes de la Escultura Moderna**, 1, Akal, 2002
- Marchán Fiz, S., **Del arte objetual al arte de concepto**, 3, Akal, 1986
- Plowman, J., **Enciclopedia de técnicas escultóricas**, 2, Acanto, 1998
- Read, H., **La escultura moderna**, 1, Destino, 1994
- Wittkower, R. y M., **La escultura: procesos y principios**, 5, Alianza, 1984
- VVAA, **Conceptos Fundamentales del Lenguaje Escultórico**, 1, Akal, Bellas Artes, 2006
- VVAA, **Procedimientos y Materiales en la Obra Escultórica**, 1, Akal, Bellas Artes, 2009

Bibliografía Complementaria

- Beljón, J., **Gramática del Arte**, 1, Celeste ediciones, 1993
- Berger, J., **Modos de ver**, 6, Gustavo Gili, 2001

Ghyca, M.C., **Estética de las proporciones en la naturaleza y en las artes multiculturales**, 3, Poseidón, 1983

Krauss, R., **La originalidad de la vanguardia y otros mitos artísticos**, 1, Alianza, 1996

Munari, B., **¿Cómo nacen los objetos? Apuntes para una metodología proyectual**, 1, Gustavo Gili, 1983

Pirson, J.F., **La estructura y el objeto**, 1, Promociones y Publicaciones Universitarias, 1988

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Escultura/P01G010V01304

Producción artística: Obxecto e espazo/P01G010V01603

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Expresión artística: Materia-Cor/P01G010V01201

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Expresión artística: Debuxo-Forma/P01G010V01102

Outros comentarios

Lémbrese a importancia da asistencia das clases teóricas e de taller, e a realización na aula dos exercicios propostos polos profesores. Por iso insítese en que, salvo que se indique ex-profeso, non se avaliarán aqueles exercicios de aula que non fosen realizados en presenza de docentes.

Será necesario realizar e entregado TODOS os exercicios propostos durante o cuadrimestre para que a materia sexa avaliada no seu conxunto. Si non é así, aparecerá o alumno/a en actas como non presentado, gardándose para próxima convocatoria a nota dos exercicios que si entregue.

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Técnicas fotográficas				
Materia	Técnicas fotográficas			
Código	P01G010V01204			
Titulación	Grao en Belas Artes			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	1	2c
Lingua de impartición	Castelán Galego			
Departamento	Pintura			
Coordinador/a	Rodríguez Caldas, María del Mar			
Profesorado	Pinal González, Andrés Rodríguez Caldas, María del Mar			
Correo-e	marcaldas@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	O alumnado matriculado nesta materia usou a cámara fotográfica en diferentes contextos, aínda que non se cursara ningunha materia que abordase a fotografía tanto no aspecto práctico como no teórico. Este é o motivo principal polo que nesta materia partírase de cero. A materia enfocárase desde un punto de vista eminentemente práctico fundamentándose no manexo da cámara e no proceso de obtención das imaxes fotográficas. Asemade, propiciárase un achegamento á historia e a estética fotográfica.			

Competencias	
Código	
B1	Capacidade de xestión da información.
B2	Capacidade de comunicación. Capacidade para expoñer oralmente e por escrito con claridade problemas complexos e proxectos dentro do seu campo de estudo
C2	Comprensión crítica da evolución dos valores estéticos, históricos, materiais, económicos e conceptuais. Analizar a evolución dos valores da arte desde unha perspectiva socioeconómica e cultural
C5	Coñecemento da teoría e do discurso actual da arte, así como o pensamento actual dos artistas a través das súas obras e textos. Actualizar constantemente o coñecemento directo da arte a través dos seus propios creadores
C6	Coñecemento do vocabulario, códigos, e dos conceptos inherentes ao ámbito artístico. Coñecer a linguaxe da arte
C7	Coñecemento do vocabulario e dos conceptos inherentes a cada técnica artística particular. Coñecer a linguaxe creativa específica
C12	Coñecemento dos materiais e dos seus procesos derivados de creación e/ou produción. Coñecer os materiais, procedementos e técnicas que se asocian a cada linguaxe artística
C14	Coñecemento dos instrumentos e métodos de experimentación en arte. Aprendizaxe das metodoloxías creativas asociadas a cada linguaxe artística
C31	Capacidade para xerar e xestionar a produción artística. Saber establecer a planificación necesaria nos procesos de creación artística.
C32	Capacidade de aplicar profesionalmente tecnoloxías específicas. Utilizar as ferramentas apropiadas para as linguaxes artísticas propias
C36	Capacidade de documentar a produción artística. Utilizar as ferramentas e recursos necesarios para contextualizar e explicar a propia obra artística
C39	Capacidade de determinar o sistema de presentación adecuado para as calidades artísticas específicas dunha obra de arte. Adquirir criterios para a adecuada apreciación da obra de arte en relación co seu entorno e exhibición
C42	Habilidades para a creación artística e capacidade de construír obras de arte. Adquirir as destrezas propias da práctica artística
C43	Habilidade para establecer sistemas de produción. Desenvolver estratexias aplicadas ao exercicio sistemático da práctica artística
C48	Habilidade para unha presentación adecuada dos proxectos artísticos. Saber comunicar os proxectos artísticos en contextos diversificados

Resultados de aprendizaxe	
Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe
O alumnado será capaz de coñecer o vocabulario e códigos fotográficos.	C6 C7
O alumnado será capaz de manexar cámaras e outros dispositivos fotográficos.	C12 C14
O alumnado será capaz de xerar e xestionar de xeito básico unha imaxe fotográfica.	C31 C32

O alumnado será capaz de entender o valor creativo da fotografía.		C2 C6 C14
O alumnado será capaz de entender o valor interdisciplinar da fotografía.		C5 C6 C7 C39
O alumnado será capaz de entender o valor documental, de análise e de xeración de imaxes da fotografía na creación artística.	B1 B2	C5 C6 C7 C48
O alumnado será capaz de xerar e xestionar dun xeito básico imaxes fotográficas dixitais.		C31 C32 C42 C43
O alumnado será capaz de xerar e xestionar dun xeito básico imaxes fotográficas analoxicas.		C31 C32 C42 C43
O alumnado será capaz de xerar sistemas de produción fotográfica nun nivel básico.		C31 C32 C42 C43
O alumnado será capaz de manexar dispositivos e materiais básicos para a produción fotográfica.		C32 C42
O alumnado será capaz de integrar a fotografía en procesos creativos.		C42 C43
O alumnado será capaz de utilizar a fotografía como documento e medio de análise visual.	B1 B2	C36

Contidos

Tema	
EMULSIÓNS FOTOGRÁFICAS	Concepto de substancia fotosensible. Tipos de emulsións. O proceso de revelado do papel. Tipos de papeis. O fotograma como instrumento de creación.
CÁMARA FOTOGRÁFICA	A cámara fotográfica. Lonxitude focal. Obxectivos. Diafragma/profundidade de campo. Velocidade de exposición/movemento. Elección do par diafragma-velocidade. Medición da luz.
REVELADO DO NEGATIVO	Películas en branco e negro. Tipos e características. Proceso de revelado do negativo en branco e negro. Factores. Dilución, axitación, temperatura, tempo. Influencia do revelado no grao, resolución, contraste, densidade, compensación, etc. Forzado.
POSITIVADO	Ampliadora. Elementos. Proceso de positivado en branco e negro. Contactos, tiras de proba e copia fotográfica
FOTOGRAFÍA DIXITAL	Capturadores de imaxe numérica. Estrutura da imaxe numérica. Arquivos de imaxe. Representación da cor. Formatos de arquivo. Dispositivos de reprodución. Realización de copias en cor. Diferentes procesos.
HISTORIA E ESTÉTICA DA FOTOGRAFÍA	Os diferentes usos da fotografía o longo da historia. A fotografía como medio de expresión artística. Correntes estéticas, movementos e principais autoras e autores.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Aprendizaxe baseado en proxectos	0	45	45
Seminario	5	0	5
Prácticas de laboratorio	40	0	40
Presentación	5	0	5
Lección maxistral	5	0	5
Cartafol/dossier	5	0	5
Traballo	0	45	45

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

Descrición

Aprendizaxe baseado en Realización autónoma de proxectos fotográficos a proposta do profesorado.
proxectos

Seminario	O profesorado asiste a un grupo de estudantes para a resolución de problemas na aula ou no laboratorio.
Prácticas de laboratorio	Os estudantes traballan individualmente ou en grupo baixo a supervisión do profesorado, no viero da materialización dos seus proxectos.
Presentación	O estudante, de maneira individual ou en grupo, presenta o resultado dos seus proxectos, metodo ou metodoloxías empregadas e análise e conclusión, ante o profesorado e un grupo de estudantes.
Lección maxistral	Clase maxistral con posible soporte de medios multimedia.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Aprendizaxe baseado en proxectos	O profesorado propón proxectos proporcionando referentes artísticos e orientando sobre o desenvolvemento conceptual e os recursos técnicos para a súa realización.
Prácticas de laboratorio	O profesorado asiste ao alumnado, individualmente ou en grupo, na materialización dos seus traballos.
Seminario	O profesorado orienta aos estudantes sobre a resolución de problemas técnicos e conceptuais.
Probas	Descrición
Traballo	O profesorado supervisa, individualmente e en grupo, a realización de traballos e proxectos.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Aprendizaxe baseado en proxectos	Desenvolver e manexar a cámara e os procesos e conceptos abordados. Desenvolver as imaxes fotográficas desde unha perspectiva técnica, estética e conceptual.	5	C12 C14
Prácticas de laboratorio	Adquirir destreza no uso de aparatos e procesos fotográficos. Utilizar os medios adecuados para solucionar propostas concretas.	25	C2 C6 C14 C31 C32 C42 C43
Presentación	Adquirir destreza para presentar en publico os traballos realizados. Potenciar a capacidade de análise e de síntese. Desenvolver a capacidade de diálogo no debate dos traballos presentados.	5	B1 B2 C42 C43
Lección maxistral	Entender a fotografía ao longo da historia e coñecer o seus valores estéticos. Coñecer basicamente o funcionamento dos medios e o laboratorio fotográfico.	5	C2 C6 C14 C31 C32 C42 C43
Cartafol/dossier	A disposición, inquietude e búsqueda de alternativas en todo momento coherentes cos proxectos na súa presentación e soporte físico.	5	B1 C36
Traballo	Desenvolvemento e destreza no manexo da cámara e dos procesos e conceptos abordados. Desenvolvemento de imaxes fotográficas desde a perspectiva técnica, estética e conceptual.	55	C2 C6 C14 C31 C32 C42 C43

Outros comentarios sobre a Avaliación

Convocatoria ordinaria: Entréganse os exercicios e proxectos propostos no curso, podéndose realizar, a maiores, unha proba teórico-práctica sobre os contidos da materia.

Convocatorias extraordinarias: Realizarase unha proba teórico-práctica sobre os contidos da materia.

Probas de avaliación de convocatorias extraordinarias

<http://belasartes.uvigo.es/bbaa/index.php?id=31>

CONVOCATORIA EXTRAORDINARIA FIN DE CARREIRA: 31/10/2019 ás 10h

CONVOCATORIA XULLO: 10/07/2010 ás 10h

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

BAQUÉ, Dominique, **La fotografía plástica: un arte paradójico**, Gustavo Gili, 2003

BENJAMIN, Walter, **Sobre la fotografía**, Pre-Textos, 2004

FONTCUBERTA, Joan, **Estética fotográfica : una selección de textos**, Gustavo Gili, 2003

FONTCUBERTA, Joan, **Fotografía conceptos y procedimientos**, Gustavo Gili, 1990

FREUND, Gisèle, **La Fotografía como Documento Social**, Gustavo Gili, 1976

NEWHALL, Beaumont, **Historia de la fotografía**, Gustavo Gili, 1983

SONTAG, Susan, **Sobre la fotografía**, Edhasa, 1981

Bibliografía Complementaria

CLARK, Marga, **Impresiones fotográficas. El universo actual de la representación**, Julio Ollero/ Instituto de Estética y Teoría de la, 1991

JEFFREY, Ian, **La fotografía: una breve historia**, Destino, 1997

RIBALTA, Jorge, **Efecto real : debates posmodernos sobre fotografía**, Gustavo Gili, 2004

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Proxectos fotográficos/P01G010V01907

Outros comentarios
